

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ โลกก้าวเข้าสู่ ภาวะที่เน้นการแข่งขัน ควบคู่ไปกับการร่วมมือกันในการทำธุรกรรม ผลที่เกิดขึ้นคือ ปรากฏการณ์ความร่วมมือกับประเทศในกลุ่มสมาชิก ไปพร้อมกับการแข่งขันกันพัฒนาประเทศควบคู่กันไป ปฏิเสธไม่ได้ว่า การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในระบบเศรษฐกิจของภูมิภาคหลังประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะเกิดการแข่งขันสูงขึ้น ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ และการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืนจำเป็นต้องให้การศึกษาแก่ประชาชนในประเทศ เพื่อที่จะให้เกิดการพัฒนาทางด้านทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่มีศักยภาพสูงขึ้น

ความสำคัญในการศึกษาของประชาชน มีปรากฏอยู่ในเรื่องของ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษาไว้ในหมวด 3 มาตรา 49 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรืออยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550: 31) แต่การที่รัฐบาลให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน ยังพบว่าไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เนื่องจากทั้งภาคส่วนอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจ ต่างก็ต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ความสามารถที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาองค์กรและประเทศชาติต่อไป

จากการสำรวจสถานะการทำงานของประชากร ของธนาคารแห่งประเทศไทย (2561) ศึกษาช่วงปี 2560-2561 ซึ่งสำรวจเงินเดือนเฉลี่ยของแต่ละระดับการศึกษา เป็นดังนี้

ตารางที่ 1.1 เงินเดือนเฉลี่ยจำแนกตามระดับการศึกษา (บาท/เดือน)

ระดับการศึกษา	ไตรมาส2/2561	ไตรมาส1/2561	ไตรมาส4/2560	ไตรมาส3/2560	ไตรมาส2/2560	ไตรมาส1/2560
ยอดรวม	13,788.56	13,721.14	13,971.36	13,877.70	13,619.97	13,415.67
1.ไม่มีการศึกษา	7,569.61	7,401.47	7,567.58	7,581.40	7,285.90	7,398.96
2.ต่ำกว่าประถมศึกษา	7,506.29	7,337.26	7,694.28	7,582.42	7,452.10	7,309.06
3.ประถมศึกษา	8,443.07	8,347.25	8,501.19	8,450.38	8,261.63	8,281.62
4.มัธยมศึกษาตอนต้น	9,854.95	9,584.96	9,605.45	9,711.97	9,609.31	9,414.61
5.มัธยมศึกษาตอนปลาย	11,650.79	11,509.26	11,583.03	11,634.10	11,448.68	11,332.57
5.1.สายสามัญ	11,007.41	10,897.48	10,910.80	11,024.10	10,844.46	10,613.57
5.2.สายอาชีพศึกษา	13,730.64	13,521.68	13,636.71	13,457.97	13,431.99	13,521.09
5.3.สายวิชาการศึกษา	17,763.78	10,216.91	10,362.13	8,346.62	23,803.26	17,403.85
6.ระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (อนุปริญญา)	15,146.46	15,092.21	14,748.76	15,101.35	15,452.82	15,174.18
6.1.สายสามัญ	14,165.86	14,274.14	14,843.51	16,158.49	16,744.25	15,590.42
6.2.สายอาชีพศึกษา	15,176.28	15,100.95	14,739.05	15,073.99	15,405.29	15,160.01
6.3.สายวิชาการศึกษา	14,879.96	15,593.87	15,436.95	15,127.58	16,917.50	15,468.28
7.ระดับปริญญาตรี	22,930.23	22,998.80	23,471.44	23,096.29	22,852.56	22,942.41
7.1.สายวิชาการ	22,584.94	22,678.36	23,233.52	22,759.00	22,403.36	22,470.11
7.2.สายวิชาชีพ	25,524.98	24,838.28	24,991.66	24,881.50	23,651.31	23,777.16
7.3.สายวิชาการศึกษา	23,868.62	23,917.13	24,166.32	24,228.70	24,802.24	24,865.43
8.ระดับปริญญาโท	37,618.64	38,395.39	37,381.33	37,573.56	36,672.59	36,543.56
9.ระดับปริญญาเอก	48,617.61	48,924.43	46,206.72	49,831.09	46,416.73	45,922.75

จากตารางจะพบว่า การศึกษาจะมีผลต่ออัตราเงินเดือนเฉลี่ย และในเวลาเดียวกันการศึกษา จะช่วยทำให้ค่าเฉลี่ยรวมของรายได้ของผู้มีงานทำสูงขึ้น เป็นความสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศ จึงได้กำหนดเป็นนโยบายสนับสนุน ภาคเอกชน ในการพัฒนาการศึกษา และเพื่อแก้ไขปัญหา ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาในสังคมด้วยการให้โอกาสแก่นักเรียนนักศึกษาที่ด้อยโอกาสจึง กำหนดเป็นนโยบายที่จะให้ภาครัฐบาลสนับสนุนทางการเงิน โดยจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษา ให้แก่นักเรียนนักศึกษา ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม 2538 คณะรัฐมนตรี สมัยนายชวน หลีกภัย มีมติเห็นชอบในหลักการ โครงการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษาขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น จากตารางจะเห็น ได้ว่า เงินเดือนเฉลี่ยมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นตามการศึกษาที่สูงขึ้น ดังนั้นการเพิ่มศักยภาพในการ แข่งขันของประเทศ รัฐบาลจึงมีแนวทางในการสนับสนุน ให้การช่วยเหลือทางการศึกษาแก่ผู้ที่ อยากรจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา นี่คือการมาของการจัดตั้งกองทุนเพื่อที่จะช่วยเหลือผู้ที่ต้องการ จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยที่รัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษา ให้แก่นักเรียน/นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ได้แก่ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษา (กยศ.)

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2538 โดยกระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย ได้ร่วมพิจารณา บนพื้นฐานการให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับความเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมเรื่อง ความเหลื่อมล้ำทางด้านการศึกษา จึงได้มีมติร่วมกันในหลักการโครงการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา โดยมีกระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงาน ที่รับผิดชอบดูแล และ บมจ.ธนาคารกรุงไทย ทำหน้าที่บริหารจัดการเงินให้กู้ยืม

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2539 ให้เริ่มดำเนินการกองทุนใน ลักษณะเงินทุนหมุนเวียน ตามนัยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 กองทุน จึงเริ่มเปิดให้กู้ยืมตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 ด้วยงบประมาณประจำปีจำนวนกว่า 3,652 ล้านบาท และ ได้รับการจัดสรรงบประมาณสมทบเป็น รายปีตามความจำเป็น โดยมีหลักการพื้นฐานว่า “เพื่อให้ เงินกู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย สำหรับศึกษาต่อตั้งแต่ชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ) จนถึงระดับปริญญาตรีในประเทศ รวมทั้ง การศึกษานอกระบบ ต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตร และประเภทที่

กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยนักเรียน นักศึกษาจะต้องชำระคืนพร้อมดอกเบี้ยอัตราต่ำเมื่อจบการศึกษาแล้ว”

จากนั้นรัฐบาลได้สังเกตเห็นว่ากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่นั้นเอื้อประโยชน์แก่นักเรียน นักศึกษา ที่ด้อยโอกาสอย่างแท้จริง จึงประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 มีผลให้กองทุนฯ มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง และมีโครงสร้างการดำเนินงานที่มั่นคงและเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากขึ้น จากยุคแรก สำนักงานตั้งอยู่ที่กรมบัญชีกลาง ในปี พ.ศ. 2544 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ย้ายมายังสำนักงานแห่งใหม่ ณ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สำนักงานใหญ่ จวบจนปัจจุบัน

ซึ่งกองทุนนี้นับเป็นกลไกสำคัญของรัฐบาลที่ ช่วยให้การสนับสนุน และขยายโอกาส เพื่อพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยให้เยาวชนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีวิสัยทัศน์ของ คือ "เป็นองค์กรการเงินชั้นนำ มุ่งสร้างโอกาสทางการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมไทย" นอกจากนี้ทางกองทุนยังได้ประกาศพันธกิจของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ซึ่งก็คือ “ให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ด้วยการบริหารจัดการและระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการของเศรษฐกิจและสังคมไทย โดยรักษาวินัยทางการเงินการคลังและหลักธรรมาภิบาล”

สำหรับ ภาพรวมการดำเนินงานของ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) พบว่า นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับปริญญาตรี ปีงบประมาณ 2539-2554 กองทุนได้รับงบประมาณแผ่นดินจำนวน 357,036.4722 ล้านบาท กองทุนสมทบการให้กู้ยืมจำนวน 64,579.8667 ล้านบาท รวมเป็นเงินสำหรับให้กู้ยืมเงินทั้งสิ้นจำนวน 421,616.3389 ล้านบาท ปีการศึกษา 2539 จนถึงเดือนกันยายน 2554 มีผู้กู้ยืมรวมทั้งสิ้น 3,932,137 ราย ผู้กู้ยืมที่ครบกำหนดชำระหนี้จำนวน 2,452,511 ราย ผู้กู้ยืมที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2554 จำนวน 872,904 ราย อยู่ในช่วงปลอดหนี้หลังสำเร็จการศึกษา 2 ปี จำนวน 584,128 ราย และเสียชีวิตจำนวน 22,594 ราย

ปัจจุบัน พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2560 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 มีผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรี และมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น เนื่องจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 และกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ผูก

กับรายได้ในอนาคตตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2549 ที่ออกตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 มีการบริหารจัดการและการดำเนินการที่มีข้อจำกัด และไม่สอดคล้องกับนโยบายการผลิตกำลังคนและการพัฒนาประเทศสมควรบูรณาการการบริหารจัดการและการดำเนินการของกองทุน กยศ. และกองทุน กรอ. ให้เป็นเอกภาพอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกัน และเพิ่มมาตรการในการบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ความสำคัญของปัญหา

จากการประมวลผลปัญหาการดำเนินงานกำกับลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) สามารถสรุปได้ดังนี้

1.2.1 ปัญหาการดำเนินคดีกับลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

กยศ. เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2541 โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และมีรายได้ต่อครอบครัวต่ำกว่า 2 แสนบาทต่อปี โดยให้กู้ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี ซึ่งต้องชำระหนี้ในปีแรกไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ของจำนวนเงินกู้ ในปีที่ 2 ชำระไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.5 และในปีถัดไปจะต้องผ่อนชำระในอัตราก้าวหน้าจนครบกำหนดการผ่อนชำระ 15 ปี ซึ่งปัจจุบันมีผู้กู้ยืมทั้งหมด 3.9 ล้านราย อยู่ระหว่างศึกษา 9 แสนราย หลักเกณฑ์การชำระหนี้จะต้องเป็นผู้ที่จบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี และหากนักศึกษาจบการศึกษาเป็นเวลา 2 ปี แล้วไม่ดำเนินการชำระหนี้ทาง กยศ. จะคิดเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือน ขณะนี้มีนักศึกษาที่ครบกำหนดชำระหนี้แล้วจำนวน 2.5 ล้านราย โดยมาตรการในการติดตามหนี้ จะมีอยู่ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการส่งจดหมายถึงผู้กู้ที่จะครบกำหนดชำระหนี้ เพื่อแจ้งภาระหนี้ และวิธีการติดต่อขอชำระหนี้ให้ทราบก่อนถึงวันครบกำหนดชำระครั้งแรก กล่าวคือต้องชำระภายในวันที่ 5 กรกฎาคม ของทุกปี

2. เมื่อส่งจดหมายฉบับแรกไปแล้ว หากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ กยศ. จะเชิญลูกหนี้มาเจรจาไกล่เกลี่ย

3. สัญญาการกู้ยืมเงินจะมีอายุความ 5 ปี นับแต่วันที่ครบกำหนด ผู้กู้ที่ค้างชำระตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไป หากไม่ทำการชำระหนี้หรือไม่เข้าร่วมโครงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี กยศ. จะบอกเลิกสัญญา และยื่นฟ้องผู้กู้และผู้ค้ำประกันต่อไป ซึ่งจะต้องดำเนินการฟ้องร้องก่อนวันที่ 4 กรกฎาคม 2555

ในกรณี ที่ กยศ. ส่งหนังสือทวงถามไปยังลูกหนี้แล้ว เกิดข้อโต้แย้งว่าลูกหนี้ไม่ได้ลงนามในสัญญากู้จริง กยศ. จะแจ้งความดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดในความผิดฐานปลอมแปลงเอกสาร แต่ทั้งนี้ต้องเป็นกรณีที่มีหลักฐานชัดเจน ซึ่งขณะนี้คดีดังกล่าวอยู่

ระหว่างการสอบสวนและดำเนินการฟ้องศาล สำหรับกรณีการสวมสิทธินักศึกษาในการกู้ยืมเงิน กยศ. จะดำเนินคดีกับนิติบุคคล คือสถานศึกษา เนื่องจาก กยศ. มอบอำนาจให้อธิการบดีเป็นผู้ลงนามในสัญญาการกู้ยืมเงิน จึงต้องฟ้องผู้บริหารของสถานศึกษานั้นในฐานะที่ได้รับมอบอำนาจจาก กยศ. ไป แต่บริหารงานผิดพลาด แต่จะไม่ดำเนินคดีกับอาจารย์คนใดคนหนึ่ง สำหรับกรณีที่อาจารย์เป็นผู้ค้ำประกันให้นักศึกษาผู้นั้น เมื่อนักศึกษาซึ่งเป็นลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ผู้ค้ำประกันย่อมต้องรับผิดชอบในหนี้ดังกล่าว และหนี้เงินให้กู้ยืมระงับต้องเกิดจาก

1. ผู้กู้ตาย ปัจจุบันมีจำนวน 22,594 ราย
2. ผู้กู้พิการ จะมีระดับของความพิการตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ กยศ. จะระงับการเรียกคืนหนี้ กล่าวคือไม่มีการติดตามทวงถามหนี้ แต่ยังคงมีสถานะเป็นลูกหนี้อยู่
3. มีการจัดชั้นลูกหนี้ โดยใช้ระยะเวลาค้างชำระเป็นตัวกำหนด เช่น หากค้างชำระเป็นเวลา 4 ปี จะจัดให้เป็นหนี้สงสัยจะสูญ

1.2.2 ปัญหาการทุจริตจากโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

โดยในการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 16 ตัวแทนจากกรมสอบสวนคดีพิเศษหรือ DSI ได้ชี้แจงจากกรณีที่มีข้อร้องเรียนจากอดีตนักศึกษาจำนวนหนึ่งว่า เคยสมัครเข้ารับการศึกษาศึกษาในสถาบันการศึกษาแต่เปลี่ยนใจไม่ศึกษาต่อและกรณีที่เคยเข้ารับการศึกษาศึกษาแต่ศึกษาไม่จบ ได้รับหนังสือทวงถามหนี้จากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) เป็นจำนวนสูง กยศ. ได้ชี้แจงถึงที่มาของช่องว่างอันเป็นเหตุให้เกิดกรณีดังกล่าวว่า ต้นเหตุเกิดจากช่วงสมัยที่มีการปฏิรูปการปกครองในปี พ.ศ.2549 ซึ่งเปลี่ยนการดำเนินการจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ที่กำหนดให้นักศึกษาต้องชำระคืนเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว 2 ปี มาเป็นกองทุนเงินกู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ที่กำหนดให้นักศึกษาใช้คืนเงินเมื่อมีรายได้เพียงพอ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างรวดเร็ว การดำเนินการในการให้กู้ยืมเงินนั้นไม่สามารถจัดทำสัญญาได้ทัน เนื่องจากอยู่ระหว่างส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบความถูกต้อง เมื่อเปิดการศึกษาในปีพ.ศ.2549 สัญญาเงินกู้ยืมจึงยังไม่สามารถส่งไปให้นักศึกษาได้ส่งผลให้นักศึกษาต้องออกจากสถานศึกษากลางคัน เนื่องจากไม่มีเงินค่าเล่าเรียน ชำระให้แก่สถานศึกษา กรอ. จึงแก้ไขปัญหาโดยให้สถานศึกษาส่งรายชื่อมาให้ กรอ. พร้อมทั้งเซ็นชื่อรับรองว่า เป็นนักศึกษาของสถานศึกษาจริง ซึ่งในการเซ็นชื่อรับรองผู้ที่เซ็นชื่อรับรองต้องทำบันทึกข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับ กรอ. ว่าเมื่อสถานศึกษาส่งรายชื่อให้กับ กรอ. แล้วจะต้องส่งสัญญามาให้ กรอ. ในภายหลัง กรอ. จึงจะยอมรับว่าการดำเนินการกู้ยืมเงินถูกต้องตามกระบวนการ

ต่อมาเมื่อมีการจัดทำสัญญาเงินกู้ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้รับมอบหมายจาก กยศ. ให้ตรวจสอบ ความถูกต้องของเอกสารสัญญาเงินกู้ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วแต่ไม่พบ ความผิดพลาดเนื่องจากสัญญาเงินกู้มีการ ลงชื่อรับรองโดยผู้มีอำนาจบริหารของสถานศึกษาต่าง ๆ ถูกต้อง แต่ที่ยังไม่ปรากฏเป็นข่าวเนื่องจากยังไม่มี การติดตามทวงถามหนี้ เมื่อนักศึกษาได้รับ หนังสือทวงถามหนี้ ทำให้เกิดข้อร้องเรียนดังที่ได้มีการออกข่าวที่ปรากฏต่อสาธารณชน

หลังจากที่ กยศ. ได้รับหนังสือร้องเรียนก็ได้แจ้งให้สถานศึกษานำแบบลงทะเบียนมาแสดง โดยแจ้งต่อสถานศึกษาว่า หากไม่สามารถแสดงได้ สถานศึกษาต้องรับผิดชอบใช้เงินคืนให้แก่ กองทุนฯ เนื่องจากในปี พ.ศ.2549 ตามระเบียบของกองทุนฯ ให้ถือว่าแบบลงทะเบียนเรียนเป็น เอกสารการขอรับทุน ซึ่งปัจจุบัน กยศ.ได้รับการชดใช้คืนแล้วเป็นจำนวน 83 ราย จากจำนวน นักศึกษา 101 ราย ยังคงเหลืออีก 18 รายที่ต้องดำเนินการติดตามทวงถาม และนอกจากการ ดำเนินการดังกล่าว กยศ.ยังได้ประสานงานกับกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อทำการสืบสวน ซึ่งผลการ สืบสวนสรุปได้ดังนี้

ในปีการศึกษา พ.ศ. 2549 สถานศึกษาได้จัดให้เจ้าหน้าที่ไปชักชวนแนะนำการศึกษาให้กับ ประชาชนทั่วไป โดยเสนอว่าเป็นการเรียนฟรี หากเรียนจบแล้วทำงานมีรายได้ไม่พอเพียงกับ จำนวนที่กองทุนฯ กำหนดไว้จะไม่ต้องใช้คืนเงินกู้ ทำให้นักศึกษาสนใจมาสมัครเข้าเรียนเป็น จำนวนมาก เนื่องจากคนที่มาเรียนส่วนใหญ่จะรู้ตัวว่ามาเรียนแล้วไม่สามารถที่จะทำงาน ได้ เงินเดือนสูงมากพอที่จะใช้คืนเงินกู้ยืมได้ พอเปิดภาคการศึกษา มีนักศึกษาเพียงไม่กี่รายจากพยานที่ สอบไปที่มาเรียนจริงและบางคนมาเรียนเพียง 1 เดือนหรือ 2 เดือน หลังจากนั้นก็ยุติการศึกษาไป กลางคัน

ด้วยเหตุผลหลายๆ ประการ แต่สถานศึกษาก็ยังคงนำชื่ออดีตนักศึกษาเหล่านั้น ไปทำเรื่อง ขอรับเงินกับกองทุนอยู่ เป็นเหตุให้อดีตนักศึกษาเหล่านั้นต้องเป็นหนี้กองทุนฯ จนได้รับการติดตาม ทวงถามให้ชำระหนี้ดังเช่นที่เป็นข่าว กรณีที่เกิดขึ้นกรมสอบสวนคดีพิเศษเชื่อว่ามูลความผิดเกิดจาก การกระทำความผิดของสถานศึกษาโดยมีเจ้าหน้าที่เข้ามาเกี่ยวข้อง นับเป็นคดีที่ค่อนข้างมีความ ยุ่งยากซับซ้อน เป็นคดีที่กรมบังคับคดีต้องเข้ามาดำเนินการเพื่อหา ข้อยุติ คณะทำงานจึงมีมติว่าจะ เสนอเรื่องนี้ต่อคณะกรรมการสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้อำนาจกับกรมสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการ สอบสวนเรื่องนี้ต่อไป หากพบว่ามีสถานศึกษาใดหรือผู้ใดเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด กรมสอบสวนคดีพิเศษจะแจ้งข้อกล่าวหาและดำเนินคดีเป็นราย ๆ ไป

สำหรับปัญหาการดำเนินงานที่ไม่บรรลุเป้าดังกล่าว Adrian Ziderman (1999) ได้ทำการ วิจัยแล้วพบว่า ปัญหาเกิดจากเงื่อนไขการให้กู้ การคัดเลือก และการตรวจสอบนักเรียนที่จะได้รับ

เงินกู้ยืมไม่ได้เชื่อมโยงกับความขาดแคลนทุนทรัพย์ของนักเรียนอย่างแท้จริง หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือยังขาดการนำนโยบายทางสาธารณะที่ถูกต้องเพียงพอในการนำไปสู่ภาคปฏิบัติ

สำหรับแนวทางในทางช่วยเหลือและแก้ไขที่ กยศ. กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้คือ กรณีที่นักศึกษายังไม่มีรายได้ หรือมีรายได้ต่ำกว่า 4,700 บาทต่อเดือน สามารถมาทำเรื่องขออนุมัติผ่อนผันกับทาง กยศ. ได้คราวละ 6 เดือน โดยผ่อนผันได้ 4 ครั้งรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 24 เดือนและช่วยเหลือผู้ไม่มีงานทำ โดยประสานงาน กับแรงงานจังหวัดเพื่อจัดกิจกรรมให้ผู้กู้ยืมเงินหาตำแหน่งงานว่างจากแรงงานจังหวัด มีการจัดทำเว็บไซต์ลิงค์ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งสภาอุตสาหกรรม หน่วยงานภาคเอกชนและภาครัฐซึ่งมีตำแหน่งงานว่าง เพื่อให้ผู้ที่จบไปแล้วไม่มีงานทำสามารถนำไปเป็นช่องทางหางานได้อีกช่องทางหนึ่ง และในขณะนี้กองทุนได้ดำเนินการประสานพลังบวกเพื่อช่วยผู้กู้ยืม โดยมุ่งไปที่กลุ่มที่ค้างชำระเป็นเวลาหลายปี ซึ่งอยู่ในข่ายที่จะต้องฟ้องร้องเพื่อลดการฟ้องร้อง โดยลงพื้นที่ไปที่จังหวัดร้อยเอ็ดและประสานกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อให้ช่วยเจรจาให้ลูกหนี้ปฏิบัติตามชำระหนี้ เพื่อให้ระยะเวลาการฟ้องร้องขยายออกไป ทั้งนี้เป็นแนวทางช่วยเหลือผู้มีรายได้ไม่พอเพียงอีกวิธีหนึ่ง นอกจากการการผ่อนผันให้ชำระหนี้ตามปกติ กยศ. ยังกำหนดหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินให้แก่สถานศึกษามากขึ้นดังนี้

- 1) วงเงินที่ให้กู้พิจารณาจากคุณภาพของสถาบันการศึกษา
- 2) ผู้ที่จะขอรับทุนการศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพ โดยมุ่งเน้นไปที่ คณะเนนโอเน็ต และในการทำสัญญาฯ มีการตกลงสิทธิและหน้าที่ระหว่างกันและกันให้ชัดเจน

จากปัญหาที่เกิดขึ้นจะเห็นว่าตัวผู้กู้ยืมซึ่งทั้งหมดเป็นนิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้วในระดับ อนุปริญญาถึงระดับอุดมศึกษานั้น จัดว่าเป็นผู้มีการศึกษา เป็นบัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความสามารถพร้อมทั้งวิวุฒิและคุณวุฒิ แต่มีนักศึกษาเป็นจำนวนมากที่ผิคนัดชำระคืนเงินกู้แก่กองทุนฯ และตัวผู้กู้ยืมเองก็เคยมีสถานะเป็นลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเช่นกัน แต่ปัจจุบันได้ชำระเงินคืนแก่กองทุนครบหมดแล้ว และไม่เคยมีปัญหาการผิคนัดชำระเลย จึงมีความสนใจศึกษาปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับผู้กู้ยืมรายอื่นๆ ว่ามีปัจจัยทางการจัดการนโยบายสาธารณะอะไรบ้างที่นำมาบูรณาการแล้วส่งผลต่อประสิทธิผลในการชำระหนี้เงินกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเพื่อนำไปสู่ความสามารถชำระคืนเงินกู้ยืมให้แก่กองทุนได้ตามกำหนดเวลา

โดยที่ผลการวิจัยจะนำไปเป็นข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา และแก่นักศึกษาผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนนี้ เพื่อให้สามารถนำไปปรับกระบวนการยุทธศาสตร์ ด้านการบริหารจัดการกองทุน ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทต่างๆอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การและสถานะทางการเงินของประเทศไทย ทั้งยังช่วยส่งเสริมงานวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาของประเทศไทยในด้านการจัดการ และเพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษารายใหม่ๆสามารถ

เตรียมพร้อมให้เป็นลูกหนี้ที่ดี เป็นบัณฑิตซึ่งเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของประเทศชาติ มีความสามารถส่งเงินคืนเงินกู้ยืมตามกำหนดเวลาเพื่อให้กองทุนมีเงินหมุนเวียนให้แก่ นักศึกษารุ่นหลังต่อไป และเพื่อไม่ต้องให้กองทุนเป็นภาระทางการคลังของประเทศไทยในอนาคตอีกด้วย

1.3 โจทย์ในการวิจัย

ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เพื่อการชำระหนี้เงินกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประกอบไปด้วยอะไร และควรดำเนินการอย่างไร

1.4 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการชำระหนี้เงินกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
2. เพื่อศึกษาหาประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เพื่อการชำระหนี้เงินกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
3. เพื่อพัฒนาแนวทางและข้อเสนอแนะทางการจัดการในการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เพื่อการชำระหนี้เงินกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) โดยเน้นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ได้แก่ บรรดานักเรียน นักศึกษาที่กู้ยืมเงิน กยศ. สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 – 2553 เป็นผู้กู้ยืมทั้งที่สามารถชำระหนี้ได้และชำระหนี้ไม่ได้ ในเขตกรุงเทพมหานคร ในสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน อาศัยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยอาศัยฐานข้อมูลรายชื่อนักศึกษา จากธนาคารกรุงไทยและนำวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเชิงนโยบาย ได้แก่ ผู้บริหารกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จำนวน 5 ราย เป็นส่วนเสริมเพื่อความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น โดยมีช่วงระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่าง มกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2559

1.6 นิยามศัพท์

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หมายถึง กองทุนที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้สามารถศึกษาต่อได้ถึงระดับที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา

ภายในประเทศ (ทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษา) รวมทั้งการศึกษานอกระบบต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกำหนดให้กู้ยืมเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษา

การประเมินผล หมายถึง การศึกษาผลจากการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในส่วนของปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาหรือไม่

กองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคต หมายถึง กองทุนที่ให้กู้ยืมเพื่อช่วยเหลือผู้ที่เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษามีโอกาสได้เรียน โดยไม่มีอุปสรรคทางการเงิน และเป็นกองทุนที่มีได้กำหนดเวลาเริ่มต้นในการชำระหนี้เงินกู้ แต่ให้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการหารายได้ของผู้กู้ เพื่อให้การชำระหนี้เงินกู้ของผู้กู้ส่งผลกระทบต่อภาระครองชีพในระยะเริ่มต้นของการทำงาน

ระดับอุดมศึกษา หมายถึง การศึกษาในระดับปริญญาตรี

นักศึกษา หมายถึง นิสิต/นักศึกษาในระดับปริญญาตรีหลักสูตรปกติ 4 ปี

การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา หมายถึง การมีโอกาสด้านการศึกษาที่เพิ่มขึ้นจากการได้รับการกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา โดยพิจารณาจาก สัดส่วนของจำนวนนิสิต/นักศึกษาที่ได้รับเงินกู้จากกองทุนฯ ต่อจำนวนนิสิต/นักศึกษาที่ขอกู้

ความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่าย หมายถึง ความสามารถในการใช้จ่ายเพื่อการศึกษา หลังจากได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการศึกษา โดยพิจารณาจาก

- สัดส่วนของจำนวนเงินที่ได้รับสนับสนุนจากกองทุนฯ ในส่วนที่จ่ายให้สถานศึกษา ต่อค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาให้สถานศึกษา

- สัดส่วนของจำนวนเงินที่ได้รับสนับสนุนจากกองทุนฯ ในส่วนที่จ่ายให้นิสิต/นักศึกษา ต่อค่าใช้จ่ายในระหว่างที่ศึกษา

ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้เรียนต้องจ่ายให้แก่สถาบันการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระหว่างที่ศึกษา ประกอบด้วยค่าใช้จ่าย 2 ส่วนคือ

1. ค่าใช้จ่ายให้แก่สถานการศึกษา ประกอบด้วย

- ค่าบำรุงการศึกษา

- ค่าหน่วยกิต

- ค่าธรรมเนียมการศึกษา

2. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในระหว่างที่ศึกษา ประกอบด้วย

- ค่าอุปกรณ์การเรียน

- ค่าเครื่องแบบนักศึกษา

- ค่าอุปกรณ์ที่ใช้เกี่ยวกับการศึกษา
- ค่ากิจกรรม
- ค่าที่พักระหว่างศึกษา (กรณีที่ไม่พักบ้านตนเอง)
- ค่าอาหารและเครื่องดื่ม
- ค่าเดินทางไปศึกษา
- ค่าใช้จ่ายส่วนตัว

นโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางกิจกรรม การกระทำ หรือการเลือกตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งได้ทำการตัดสินใจและกำหนดไว้ล่วงหน้า สำหรับการชำระหนี้เงินกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการวางแผน การจัดทำโครงการ วิธีการบริหารหรือกระบวนการดำเนินงาน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง สำหรับเป้าหมายในกรณีนี้คือ ให้ผู้กู้ยืมมีความสามารถในการชำระหนี้ และการตรงต่อเวลาในการชำระหนี้

การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีสำหรับกองทุนกู้ยืม หมายถึง ความน่าเชื่อถือที่เกิดขึ้นจากผู้กู้ยืมเงินให้เกิดความตระหนักต่อหน้าที่และความรับผิดชอบส่วนตัว ต่อสังคม และบริบทแวดล้อม อันนำความภาคภูมิใจที่ได้รับ โอกาสทางการศึกษา

การพัฒนาบุคลากรในการปฏิบัติงาน หมายถึง การใช้ทรัพยากรบุคคลในหน่วยงานกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มีคุณภาพ มุ่งที่ความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่ม การสร้างความสัมพันธ์ของคนในองค์กร การกำหนดหน้าที่ในการทำงานสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกองค์กรอย่างเป็นระบบ รวมถึงการพัฒนาทักษะการทำงาน เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีคุณค่าและเพิ่มประสิทธิผลในการทำงาน เพื่อพัฒนาทักษะในการทำงานให้สอดคล้องกับการวางแผน การกำหนดนโยบาย ส่งผลต่อการทำงานให้สำเร็จตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน อีกทั้งก่อให้เกิดการรักษาทรัพยากรมนุษย์ให้ดำรงอยู่กับองค์กร เพื่อรักษาทรัพยากรมนุษย์ไว้ให้คงอยู่กับองค์กร

ระบบการสื่อสารที่มีคุณภาพ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารเกี่ยวกับองค์กรและสิ่งแวดล้อมดำเนินงานในการประสานงานกัน ในองค์กรก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและบุคลากร ผ่านทางคุณภาพของสารสนเทศที่ ถูกต้องแม่นยำ สมบูรณ์ ครบถ้วน เข้าใจง่าย ทันต่อเวลา ตรวจสอบได้ มีความยืดหยุ่น และมีความปลอดภัย

ทัศนคติที่มีต่อนโยบายในการชำระหนี้เงินกู้ยืม หมายถึง การหลอมรวมขององค์ประกอบในสามส่วน ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ ในการทำงาน โครงสร้างกองทุน และติดตามข่าวสารอย่างต่อเนื่อง องค์ประกอบด้านความรู้สึกในแง่ความชื่นชม ภาคภูมิใจ และการ

สร้างความตระหนักในความรับผิดชอบจากการกู้ยืมกองทุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ผู้กู้ยืมเงินมีความตั้งใจขอใช้เงินคืนให้กับกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา และตั้งใจใช้หนี้อย่างสม่ำเสมอ โดยตระหนักว่าเป็นความรับผิดชอบที่สำคัญของตน

ความไว้วางใจในการชำระหนี้กู้ยืมเงิน หมายถึง หมายถึงความไว้วางใจของผู้กู้ยืม กยศ. ในเรื่องการชำระหนี้ และการตอบสนองต่อความต้องการที่คาดหวัง ในความคุ้มค่า และอรรถประโยชน์ของการเข้ามาเป็นสมาชิกของกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

ความพึงพอใจต่อนโยบายการชำระหนี้ หมายถึง ผลที่เกิดจากการสร้างประสบการณ์แห่งความพึงพอใจด้วยความเชื่อและการรับรู้คุณค่า รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีจนเกิดความผูกพันต่อกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา และยินดีที่จะให้ข้อมูลต่อผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

ประสิทธิผลในการชำระหนี้ หมายถึง ความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรที่มี สามารถทราบวัตถุประสงค์การกู้และสามารถติดตาม ได้อย่างชัดเจน ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของสมาชิกที่มีคุณภาพใช้หนี้ตรงเวลา

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาต่างๆที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เพื่อการชำระหนี้เงินกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
2. เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เพื่อการชำระหนี้เงินกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
3. ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางที่พัฒนาขึ้นไปปรับใช้เพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลในการจัดการ
4. ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการด้านการจัดการ และยังนำไปเป็นข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติ สภาผู้แทนราษฎรต่อไป